

УДК 34:004.738.5:316.776](045)
DOI: 10.31733/2078-3566-2021-6-50-60

Світлана БЕВЗ[©]
доктор юридичних
наук, доцент

**Оксана
САМЧИНСЬКА**[©]
аспірант

(Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ, Україна)

ЗАСТОСУВАННЯ ст. 173-1 КОДЕКСУ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Розглянуто та досліджено статтю 173-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення, яка встановлює відповідальність за поширення неправдивих чуток. Проаналізовано судові рішення, винесені за результатами розгляду справ, порушених за даною статтею, та встановлено низку недоліків під час її застосування в сучасних умовах.

З'ясовано, що дані проблеми спричинені визначенням об'єктивної сторони правопорушення через ряд оціночних категорій таких як «неправдиві чулки», «паніка» та «громадський порядок». Зроблено висновок про невідповідність розуміння поняття «неправдиві чулки» та його тлумачення в судових рішеннях сучасним тенденціям розвитку суспільства та сформульовано проблеми із кваліфікацією діянь як таких, що можуть спричинити паніку та порушення громадського порядку.

Запропоновано замінити визначення діяння з «поширення неправдивих чуток» на «поширення недостовірної інформації». Висловлено пропозицію додати формування уявлення про подію, що відбувається, яке не відповідає дійсності, як один із кваліфікуючих наслідків даного правопорушення.

Ключові слова: недостовірна інформація, неправдиві чулки, соціальні мережі, правове регулювання, громадський порядок, паніка.

Постановка проблеми. Глобальна інформатизація та діджиталізація, стрімкий розвиток інформаційних технологій та перехід більшості процесів життя і діяльності людини, суспільства та держави в кіберпростір, призвели до трансформації ролі та місця соціальних мереж в сучасних умовах.

Дані статистичних досліджень вказують на те, що кількість користувачів мережі Інтернет загалом та соціальних мереж, зокрема, з кожним роком зростає. Вимушена ізоляція, внаслідок пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, лише пришвидшила вказані процеси. Так, відповідно до даних міжнародної IT-компанії GlobalLogic, за рік карантину кількість абонентів мережі Інтернет в Україні збільшилася на 7 мільйонів та загалом склала 26 мільйонів. Збільшилася і кількість користувачів соціальних мереж. Так, у січні 2020 р. у них було зареєстровано лише близько 40 % громадян України, а сьогодні їх кількість становить 60 % [1].

Завдяки соціальним мережам, кожен, без значних зусиль, може реалізувати своє право на свободу слова, виразити думку стосовно тієї чи іншої події та ініціювати громадське обговорення нагальних питань, а інформація про все, що відбувається, поширюється з колосальною швидкістю, що однозначно є позитивним явищем для

© С. Бевз, 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1331-3930>
bevzsvetlana@ukr.net

© О. Самчинська, 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7901-5680>
samchinska0107@gmail.com

розбудови сучасної демократичної держави.

Така популярність, доступність та простота у використанні призвели до того, що соціальні мережі із засобу комунікації перетворилися на один з найавторитетніших джерел інформації, створивши конкуренцію телебаченню та практично витіснивши пресу.

Відповідно до даних досліджень, проведених фондом «Демократичні ініціативи», у минулому році соціальні мережі стали основним джерелом отримання інформації про події, що відбуваються в Україні та світі для 44 % українців. Для порівняння, друковані ЗМІ є джерелом інформації лише для 7 % співвітчизників [2].

Такі модифікації призвели до виникнення нового типу суспільних відносин, які потребують відповідного правового регулювання, та поставили нові виклики перед національною правовою системою в інформаційній сфері.

Свобода, доступність та законодавча неврегульованість соціальних мереж перетворили їх на ідеальний плацдарм для здійснення інформаційного впливу, шляхом поширення фейків, неякісної та недостовірної інформації. Саме тому питання правового регулювання поширення інформації в соціальних мережах, зокрема дотримання вимог щодо її достовірності, стало особливо релевантним в сучасних умовах.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми.

Дослідження наявних наукових публікацій надає підстави для висновку, що питання правового регулювання та захисту прав, пов'язаних з поширенням недостовірної інформації, яка посягає на честь, гідність та ділову репутацію фізичної чи юридичної особи присвячено багато робіт науковців.

Зокрема, О. Кохановська [3] розглядала проблеми захисту честі, гідності та ділової репутації в Цивільному кодексі України, О. Аврамова [4] та В. Валах [5] – особливості захисту особистих немайнових прав, порушених внаслідок поширення недостовірної інформації, спеціальних суб'єктів – нотаріуса та лікаря. Д. Маріц [6] та І. Тацишин [7] приділили увагу вивченню порядку правового захисту особи, якщо поширення недостовірної інформації, яка порушує її права, здійснюється в мережі Інтернет. Є. Дергачов та І. Казьмірова [8] розглядали практичні аспекти доказування під час захисту ділової репутації шляхом спростування недостовірної інформації у випадку, якщо поширення недостовірної інформації було здійснено на телебаченні та в інтернет-мережі, а В. Підгородинський [9] – співвідношення цивільно-правової та кримінальної відповідальності за посягання на честь і гідність людини.

У той же час варто констатувати, що в сучасних умовах поширюється значна кількість недостовірної інформації, яка не пов'язана з порушенням честі, гідності та ділової репутації фізичної чи юридичної особи, однак є не менш небезпечною, що потребує правового регулювання та викликає увагу з боку наукового співтовариства.

Єдиною роботою, предмет якої не стосується захисту честі, гідності та ділової репутації, але в якій розглядається питання правового регулювання недостовірної інформації є стаття О. Яковлева [10], присвячена дослідженню адміністративної відповідальності за поширювання неправдивих чуток у контексті забезпечення інформаційної безпеки.

Метою статті є огляд практики застосування статті 173-1 КУпАП, визначення проблем, які виникають під час застосування та формування пропозицій з удосконалення. Предметом дослідження є поширення масової інформації, тобто спрямованої на невизначене коло осіб, яка не дискримінує громадян, за будь-якими ознаками, не посягає на честь, гідність та ділову репутацію фізичних та юридичних осіб, однак, порушує права та інтереси людини та становить загрозу інформаційній безпеці.

Виклад основного матеріалу. Щохвилини за допомогою соціальних мереж поширюється значна кількість інформації різного характеру: розважальна, рекламна, соціальна, політична тощо. Сьогодні саме вони визначають напрям формування світогляду, ставлення людини до подій, явищ та осіб, інформують про події, які відбуваються, значною мірою впливають на прийняття рішення у всіх сферах життєдіяльності, починаючи від побутових, таких як обрання одягу, та закінчуючи вибором кандидата на державних виборах.

Останнім часом держава активно намагається вживати заходів, спрямованих на реалізацію свободи слова, запроваджуючи відповідальність установ та організацій за надання ними неправдивої інформації про їхню діяльність журналістам [11, с. 649].

Однак, на відносини, які виникають при поширенні інформації в соціальних

мережах не поширюються ні вимоги Закону України «Про телебачення та радіомовлення» [12], ні Закону України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» [13] та будь-які інші журналістські стандарти, які зобов'язують перевіряти отриману інформацію перед її поширенням, посилаючись на відповідні джерела та передбачають відповідальність за недотримання встановлених вимог.

Водночас, оскільки будь-яка діяльність в соціальних мережах безумовно пов'язана із створенням, одержанням, зберіганням, використанням та поширенням інформації, можна констатувати, що суспільні відносини, які виникають під час її здійснення є перш за все інформаційними, а тому повинні відповідати вимогам законодавства у цій галузі, зокрема Закону України «Про інформацію» [14].

Основні принципи інформаційних відносин, встановлені ст. 2 Закону України «Про інформацію», передбачають гарантованість реалізації основних сучасних свобод людини, таких як права на інформацію, її відкритість та доступність, свободу обміну інформацією та вираження поглядів і переконань. Проте, разом із низкою встановлених свобод, не менш важливим принципом сучасних інформаційних відносин є достовірність та повнота інформації, що поширюється [14].

За таких умов можна стверджувати, що сьогодні базовими цифровими правами та життєво важливими інтересами особи є не лише право вільно створювати, збирати, зберігати та поширювати інформацію, а й перш за все отримувати повну, вчасну та достовірну інформацію про події та явища, які відбуваються. Саме тому правовому регулюванню поширення достовірної інформації в даному середовищі повинна бути приділена особлива увага.

З початком пандемії питання достовірності поширюваної інформації значно загострилося. На просторах Інтернету масово почали з'являтися провокаційні фейки про карантинний режим, вакцинацію, походження вірусу, заходи запобігання захворюваності, обприскування ліків з вертольотів та «реальну» кількість хворих, які не просто сприяли неправильному формуванню уявлення про дійсність, а й загострювали панічні настрої у суспільстві та стали перешкодою для реалізації державної політики у даній сфері.

Чинним законодавством України передбачено різні види юридичної відповідальності за поширення різного роду недостовірної інформації. Так, за поширення недостовірної інформації, яка принижує честь, гідність та ділову репутацію фізичної чи юридичної особи передбачена цивільна відповідальність, за поширення недостовірної інформації, яка спрямована на розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності – кримінальна, а за поширення неправдивих чуток, які можуть спричинити паніку чи порушують громадський порядок – адміністративна відповідальність.

Саме останній вид правопорушення в інформаційній сфері є менш дослідженим, хоча й досить поширеним, що і зумовило визначення предмету цієї статті – поширення масової інформації, тобто спрямованої на невизначене коло осіб, яка не дискримінує громадян, за будь-якими ознаками, не посягає на честь, гідність та ділову репутацію фізичних та юридичних осіб, однак, порушує права та інтереси людини та становить загрозу інформаційній безпеці.

Єдиною нормою, яка може застосовуватися внаслідок поширення такої інформації є ст. 173-1 КУпАП, яка встановлює відповідальність за поширювання неправдивих чуток¹. Так, відповідно до її змісту, поширювання неправдивих чуток, що можуть викликати паніку серед населення або порушення громадського порядку, – тягне за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти процентів заробітку [15].

Тож обов'язковими умовами для її застосування є: факт поширення чуток, їх неправдивість та наявність наслідків у вигляді паніки або можливості її виникнення та/або порушення громадського порядку.

На перший погляд дана норма має досить просту структуру та повинна ефективно застосовуватися в сучасних умовах, однак аналіз судової практики вказує на зовсім протилежне.

¹ Формулювання зазначено відповідно до визначення диспозиції правової норми, встановленої ст. 173-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Варто звернути увагу, що дана норма досить тривалий час вважалася взагалі «мертвою». Відповідно до інформації з Єдиного державного реєстру судових рішень, з 2006 року по серпень 2021 року за цією статтею було порушено всього 515 справ, близько 200 з яких були відкриті під час запровадження карантину [16].

Більшість проваджень, відкритих з березня 2020 року стосуються інформації, розміщеної у соціальній мережі Facebook щодо карантинного режиму: пом'якшення обмежень, введення локдауну, вакцинація тощо.

Аналіз судових рішень [17-36] дає підстави висновку, що більшість проваджень за цією статтею були закриті через відсутність складу правопорушення (недоведеність неправдивості інформації, що поширюється, або ж відсутність наслідків у вигляді настання чи можливості настання паніки та/чи порушення громадського порядку), відправлені на доопрацювання через неправильно складений протокол про адміністративне правопорушення або ж, через малозначність проступку, завершувалися усним попередженням замість накладення відповідного штрафу.

Водночас дослідження справ даної категорії показало на наявність низки проблем стосовно їх проваджень, серед яких відсутність повного та всебічного розгляду справи із з'ясуванням усіх обставин правопорушення, неоднакове тлумачення норм права та винесення різних рішень при однакових обставинах. Охарактеризуємо кожен з них.

Відсутність повного та всебічного розгляду справи із з'ясуванням усіх обставин правопорушення полягає, насамперед в тому, що більшість суддів під час винесення постанов не зазначають, яка саме інформація була поширена, в чому саме полягає її достовірність чи недостовірність та як вона призвела або могла призвести до виникнення паніки чи порушення громадського порядку, а лише констатують факт її недостовірності чи достовірності та наявності чи відсутності відповідних наслідків.

Зокрема, як йдеться в постанові Луцького міськрайонного суду від 18.05.2020: «ОСОБА_1 15.04.2020 р. близько 20 год. 56 хв., з використанням особистого акаунту «ОСОБА_2» в спільноті «Актуальна Волинь», через соціальну мережу «Фейсбук» розмістив допис з неправдивою інформацією, що може викликати масове обурення та занепокоєння серед громадян, а подальше поширення таких матеріалів може спричинити паніку серед населення...» [17] або ж в постанові Самбірського міськрайонного суду Львівської області від 09.06.2020: «ОСОБА_1, 18.03.20 у соціальній мережі «Фейсбук» на своїй інтернет сторінці здійснив коментар одного з постів, який містив фейкову інформацію, що могло призвести до поширення паніки серед користувачів мережі...» [18]. При цьому в рішенні не вказується, в чому полягала «неправдивість», «фейковість» інформації.

Неоднакове тлумачення норм права та, як наслідок, прийняття різних рішень при однакових обставинах, спричинене визначенням об'єктивної сторони правопорушення через ряд оціночних категорій. Так, кваліфікація дій за ст. 173-1 КУпАП передбачає встановлення «неправдивих чуток», «паніки» «порушення громадського порядку», що чинним законодавством не визначається.

У постановках Волочиського районного суду Хмельницької області від 13.09.2017 [19] та Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 14.04.2021 [20], де досліджується факт поширення неправдивих відомостей, поняття «неправдиві чулки» тлумачать як вістку чи повідомлення про кого або що-небудь, які суперечать (не відповідають) дійсності (правді, істині). У постановках Дніпровського апеляційного суду від 18.06.2021 [21] Косівського районного суду Івано-Франківської області від 12.05.2021 [22] та Сєвєродонецького міського суду Луганської області 13.05.2020 [23] суди визначають їх як будь-яке повідомлення, переважно усного характеру, про будь-кого та будь-що, що суперечить (не відповідає) дійсності. Як приклад такої інформації суди наводять повідомлення про нібито не роботу громадського транспорту, радіаційні та інші викиди, перекриття руху транспорту, зараження питної води, масове зловживання владними повноваженнями працівників правоохоронних органів, чулки про майбутні погроми тощо [21; 23].

Проаналізувавши зазначені вище тлумачення, можна дійти висновку, що вони теж повною мірою не дають розуміння даної категорії для юридичної кваліфікації правопорушення, так як не зрозуміло, що варто розуміти під поняттям «вістки» та «повідомлення». Крім того, визначення переважно усного способу передачі такої інформації було актуальним у 1990-х роках, коли дана норма була включена до КУпАП, але не відповідає сучасним вимогам інформаційного суспільства, де більшість

інформації передається в електронній формі.

Тож варто звернути увагу на те, що така інформація може бути поширена у будь-якій формі та у будь-який спосіб. Головною умовою повинен бути саме факт її поширення, тобто доведення до відома хоча б однієї особи та встановлення недостовірності, а не форма виразу.

Будь-які чутки за своєю суттю є інформацією, тому вважаємо, що поняття «чутки» в умовах інформаційного суспільства необхідно замінити на поняття «інформація», яке є правовою категорією та має відповідне законодавче визначення.

Викликає сумнів і означення чуток як «неправдивих». Феномени «правда» та «неправда» є філософськими категоріями. Юридичними ж властивостями інформації є точність, повнота та достовірність. Під достовірністю інформації розуміють її наближеність до першоджерела та адекватне сприйняття об'єкта розгляду суб'єктами системи інформаційного простору [37, с. 105], що за своєю суттю розуміється під її правдивістю.

Тобто, саме достовірність визначає ступінь відповідності відображення та фіксації події чи явища дійсним обставинам, що відбувалися.

Враховуючи зазначене, пропонуємо диспозицію аналізованої норми викласти в іншій редакції: замінивши словосполучення «поширювання неправдивих чуток» на «поширення недостовірної інформації».

В той же час, варто констатувати, що в чинному законодавстві України відсутнє визначення поняття «недостовірна інформація». Тлумачення даного поняття, викладене в Постанові Пленуму Верховного суду України від 27.02.2009 року № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» [38], відповідно до якої, недостовірною вважається інформація, яка не відповідає дійсності або викладена неправдиво, тобто містить відомості про події та явища, яких не існувало взагалі або які існували, але відомості про них не відповідають дійсності (неповні або перекручені) (п. 15 Постанови).

Вважаємо, що таке розуміння потрібно взяти за основу та визначити недостовірну інформацію як будь-які фактичні відомості або дані, які не відповідають дійсності, тобто стосуються подій або явищ, які взагалі не існували або існували, але через порушення принципів повноти та точності не відповідають або суперечать дійсним обставинам, що відбувалися.

Важливо зазначити, що для запобігання притягнення до відповідальності за ст. 173-1 КУпАП за оціночні судження, які є формою вираження свободи слова та поглядів, під категорію «недостовірна інформація» підпадають лише фактичні твердження, дійсність яких не можна перевірити.

В процесі кваліфікації дій за ст. 173-1 КУпАП з'ясуванню підлягає також поняття «паніка», під яким в судовій практиці розуміють раптове замішання, розгубленість або прояв страху у випадку небезпеки, зокрема така думка викладена у постанові Дравівського районного суду Черкаської області 05.05.2015 [24]. У рішеннях Дніпровського апеляційного суду від 18.06.2021 [21], Львівського апеляційного суду від 17.07.2020 [25] та Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 14.04.2021 [20] дане поняття тлумачиться значно ширше та звучить як психічний стан людей, при якому раптове замішання, розгубленість, несвідомий, нестримний страх, викликаний дійсною чи уявною небезпекою, що охоплює людину чи багатьох людей, неконтрольоване прагнення уникнути небезпечної ситуації.

Вважаємо більш точним визначення, надане у роботі П. Яковлева, відповідно до якого, під панікою варто розуміти масовий стан страху перед наявною або уявною небезпекою, що призводить до неконтрольованої, хаотичної та/або ірраціональної поведінки людей [10, с. 71].

На нашу думку, таке розуміння паніки повністю відображає сутність даного поняття для юридичної кваліфікації діяння. Так, наприклад, інформація про можливий дефіцит певних непродовольчих товарів на початку карантину, яка спричинила необґрунтоване скуповування цих товарів та призвела до дійсного штучного дефіциту, може вважатися такою, що спричинила паніку, так як її поширення призвело до ірраціональної поведінки людей.

Щодо розуміння «порушення громадського порядку», то варто зазначити, що такий термін не закріплено на законодавчому рівні та не визначено у судових рішеннях. У постановях Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від

14.04.2021 [20] та Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області від 03.03.2021 [26] лише визначається поняття «громадський порядок», яке звучить як обумовлена потребами суспільства та врегульована правовими та іншими соціальними нормами система відносин, що складаються у громадських місцях в процесі спілкування людей, і яка має на меті забезпечення спокійної обстановки суспільного життя, нормальних умов для праці і відпочинку людей, проте не вказується, що варто розуміти під його порушенням.

У науковій літературі є багато підходів до визначення поняття «громадський порядок». Так, В. Настюк визначає громадський порядок як стан соціальної урегульованості, при якому забезпечуються життя, здоров'я громадян, їх права та свободи, громадський спокій, мораль, людська гідність [39].

Ряд авторів вважають, що система громадського порядку включає в себе порядок вольових суспільних відносин, які формуються в процесі свідомого і добровільного дотримання громадянами встановлених у нормах права та нормах неюридичного характеру правил у сфері соціальної поведінки [39].

Тобто, в широкому розумінні будь-яке порушення норм права, яке призводить до відхилення від звичного стану суспільних відносин може вважатися порушенням громадського порядку.

Натомість, в сучасних умовах прийняття недостовірної інформації має наслідком певний вплив на осіб та призводить до формування у них уявлення про події та явища, що відбуваються, яке не відповідає дійсності, тобто вводить громадян в оману. Виходячи з такої інформації, особи формують свою позицію подальшої участі у соціальному, економічному, політичному, культурному та іншому житті держави. Тож поширення недостовірної інформації є загрозою громадському порядку.

Саме тому, серед кваліфікуючих ознак правопорушення, передбаченого ст. 173-1 КУпАП, на нашу думку, варто зазначити можливість формування у населення уявлення про події та явища, яке не відповідає дійсним обставинам, що відбуваються, тобто фактичне введення їх в оману та виключити обов'язкову ознаку «порушення громадського порядку».

Висновки. Підсумовуючи вище зазначене, можна констатувати, що в сучасних умовах розвитку держави та суспільства, питання запобігання поширенню недостовірної інформації стало досить актуальним. Особливо гостро постала ця проблема у соціальних мережах, які практично залишаються поза межами правового регулювання.

Огляд та аналіз судових рішень, прийнятих за результатами розгляду справ, порушених за статтею 173-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення, вказує на низку недоліків у визначенні об'єктивної сторони даної норми, які призводять до труднощів під час її застосування.

Для подолання проблем, які виникають на практиці, та підвищення ефективності реалізації даної норми вважаємо за доцільне запропонувати такі зміни до КУпАП:

- ч. 1 ст. 173-1 викласти в такій редакції: «Поширення недостовірної інформації, що може викликати паніку серед населення або призводить до формування уявлення про події, що відбуваються, яке не відповідає дійсності»;

- у примітках до ч.1 ст. 173-1 визначити недостовірну інформацію як будь-які фактичні відомості або дані, які не відповідають дійсності, тобто стосуються подій або явищ, які взагалі не існували або існували, але через порушення принципів повноти та точності не відповідають або суперечать дійсним обставинам, що відбувалися.

Список використаних джерел

1. Панюкова К. Fake news і медіаграмотність. Як шукати достовірну інформацію в інтернеті? URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/yak-zrozumiti-shcho-vas-obmanuyut-mediagramotnist-v-interneti-poradi-50162156.html>.

2. Журналісти та блогери: як (само)регулювати медійний простір України. Центр демократії та верховенства права. URL : <https://cedem.org.ua/news/nmr-obhovorennya-media/>.

3. Кохановська О. В. Проблеми захисту честі гідності та ділової репутації в Цивільному кодексі України. URL : [https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/\(print\)/75692A8D9B099597C2257B7B004D2295](https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/75692A8D9B099597C2257B7B004D2295).

4. Аврамова О. Цивільно-правовий захист честі, гідності, ділової репутації нотаріуса. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2017 № 1 (91). С. 90-97. URL: http://yurradnik.com.ua/wp-content/uploads/2017/03/Avramova_2.pdf.

5. Валах В. В. Способы защиты врача от последствий распространения недостоверной информации о нем. Право, економіка та управління: генезис, сучасний стан та перспективи розвитку: матер. Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 20-річчю економіко-правового ф-ту ОНУ

імені І. І. Мечникова (м. Одеса, 14–15 верес. 2018 р.). Одеса : ОНУ, 2018. URL : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/18750/1/560-565.pdf>.

6. Маріц Д. О. Практичні проблеми захисту честі і гідності фізичної особи у всесвітній мережі Інтернет. URL : https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/53_57_PraktichnI%20problemI%20zahistu%20chestI%20I%20gIdnostI%20fIzichnoYI%20osobiu%20vsesvItInIy%20merezH I%20Internet_1.pdf.

7. Тацишин І. Б. Правові питання захисту від поширення недостовірної інформації в мережі Інтернет. URL: <http://aphd.ua/publication-347/>.

8. Дергачов Є.В., Казьмірова І.В. Спростування недостовірної інформації: особливості захисту ділової репутації. *Юридичний бюлетень*. 2020. Випуск 16. С. 91-99. URL : <http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2020/16/13.pdf>.

9. Підгородинський В.М. Співвідношення цивільно-правової відповідальності за посягання на честь і гідність людини з кримінальною відповідальністю. *Актуальні проблеми держави і права*. URL : <http://www.apdp.in.ua/v69/26.pdf>.

10. Яковлев П.О. Адміністративна відповідальність за поширювання неправдивих чуток у контексті забезпечення інформаційної безпеки України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2020 № 43. С. 69-72. URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc43/17.pdf>.

11. Svitlana Bevz , Oleksandr Tereshchuk, Oleksiy Kravchuk, Valentyna Yehorova, Inna Bodnarchuk and Mykola Danevych. Confidential Information and the Right to Freedom of Speech. *International Journal of Criminology and Sociology*. 2021. №10. 648-651. URL : <https://www.lifescienceglobal.com/pms/index.php/ijcs/article/view/7253> (E-ISSN: 1929-4409; Scopus).

12. Про телебачення та радіомовлення : Закон України від 21.12.1993. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12#Text><https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> – Text.

13. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16.11.1992. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12#Text>.

14. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

15. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

16. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/>.

17. Постанова Луцького міськрайонного суду від 18.05.2020 року у справі № 161/6496/20. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89326040>.

18. Постанова Самбірського міськрайонного суду Львівської області від 09.06 2020 року у справі № 458/291/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90062395>.

19. Постанова Волочиського районного суду Хмельницької області від 13.09.2017 року у справі № 671/1444/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/71463432>.

20. Постанова Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 14.04.2021 року у справі № 607/4295/21. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96613411>.

21. Постанова Дніпровського апеляційного суду від 18.06.2021 року у справі № 188/469/21. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97947882>.

22. Постанова Косівського районного суду Івано-Франківської області від 12.05.2021 року у справі № 347/872/21. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96817049>.

23. Постанова Северодонецького міського суду Луганської області від 13.05.2020 року у справі № 428/2536/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89364999>.

24. Постанова Драбівського районного суду Черкаської області від 05.05.2015 року у справі № 692/596/15-п. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/43977462>.

25. Постанова Львівського апеляційного суду від 17.07.2020 року у справі № 444/959/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90562063>.

26. Постанова Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області від 03.03.2021 року у справі № 344/875/21. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95313791>.

27. Постанова Ніжинського міськрайонного суду Чернігівської області від 12 серпня 2021 року у справі № 740/3440/21. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98973538>.

28. Постанова Лубенського міськрайонного суду Полтавської області від 22 січня 2020 року у справі № 539/223/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87094559>.

29. Постанова Новосанжарського районного суду Полтавської області від 29 квітня 2020 року у справі № 542/420/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89017987>.
30. Постанова Чортківського районного суду Тернопільської області від 02 липня 2021 року у справі № 608/1145/21. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98089663>.
31. Постанова Прилуцького міськрайонного суду Чернігівської області від 6 жовтня 2020 року у справі №742/2916/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92312150>.
32. Постанова Виноградівського районного суду Закарпатської області від 02 жовтня 2018 року у справі № 299/2954/18. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76871478>.
33. Постанова Коростишівського районного суду Житомирської області від 02 червня 2020 року у справі № 935/1122/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89620605>.
34. Постанова Кам'янець-Подільського міськрайонного суду Хмельницької області від 09 червня 2020 року у справі № 676/2564/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89691759>.
35. Постанова Мелітопольського міськрайонного суду Запорізької області від 04 квітня 2017 року у справі № 320/2330/17-п. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/65760499>.
36. Постанова Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 17 травня 2019 року у справі №607/9100/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81867012>.
37. Бржезька З. М., Гайдур Г. І., Аносов А. О. Вплив на достовірність інформації як загроза для інформаційного простору. *Кибербезпека: освіта, наука, техніка*. № 2(2), 2018. С. 105-112. URL : <https://csecurity.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/32/73>.
38. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 1 від 27.02.2009. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09#Text.
39. Настюк В. Я. Щодо розуміння громадського порядку. URL : https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/6926/1/Nastyk_59-65.pdf.

Надійшла до редакції 10.12.2021

References

1. Panyukova, K. Fake news i mediahramotnist'. Yak shukaty dostovirnu informatsiyu v interneti? [Fake news and media literacy. How to search for reliable information on the Internet?]. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/yak-zrozumiti-shcho-vas-obmanuyut-mediagramotnist-v-interneti-poradi-50162156.html>. [in Ukr.].
2. Zhurnalisty ta blohery: yak (samo)rehulyuvaty mediynyu prostir Ukrainy [Journalists and bloggers: how to (self) regulate the media space of Ukraine]. Tsentr demokratiyi ta verkhovenstva prava. URL : <https://cedem.org.ua/news/nmr-obhovorennya-media/>. [in Ukr.].
3. Kokhanov's'ka, O. V. Problemy zakhystu chesti hidnosti ta dilovoyi reputatsiyi v Tsyvil'nomu kodeksi Ukrainy [Problems of protection of honor, dignity and business reputation in the Civil Code of Ukraine]. URL : [https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/\(print\)/75692A8D9B099597C2257B7B004D2295](https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/75692A8D9B099597C2257B7B004D2295). [in Ukr.].
4. Avramova, O. (2017) Tsyvil'no-pravovyy zakhyst chesti, hidnosti, dilovoyi reputatsiyi notariusa [Civil protection of honor, dignity, business reputation of the notary]. *Mala entsyklopediya notariusa*, № 1 (91), pp. 90-97. URL : http://yurradnik.com.ua/wp-content/uploads/2017/03/Avramova_2.pdf. [in Ukr.].
5. Valakh, V. V. (2018) Sposoby zashchyty vracha ot posledstvyi rasprostranennya nedostovirnoy ynformatsyy o nem [Ways to protect the doctor from the consequences of disseminating inaccurate information about him/her]. *Pravo, ekonomika ta upravlinnya: henezys, suchasnyy stan ta perspektyvy rozvytku: mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf., prysvyach. 20-richchyu ekonomiko-pravovoho f-tu ONU imeni I. I. Mechnykova (m. Odesa, 14–15 veres. 2018 r.)*. Odesa : ONU. URL : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/18750/1/560-565.pdf>. [in Ukr.].
6. Marits D. O. Praktychni problemy zakhystu chesti i hidnosti fizychnoyi osoby u vsesvitniy merezhi Internet [Practical problems of protection of honor and dignity of the individual in the world wide web]. URL : https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/53_57_PraktychnI%20problemi%20zahistu%20chestI%20I%20gIdnostI%20fIzichnoYi%20osobiu%20vsesvItInIy%20merzhI%20Internet_1.pdf. [in Ukr.].
7. Tatsyshyn I. B. Pravovi pytannya zakhystu vid poshyrennya nedostovirnoy informatsiyi v merezhi Internet [Legal issues of protection against the spread of inaccurate information on the Internet]. URL : <http://aphd.ua/publication-347/>. [in Ukr.].
8. Derhachov Ye. V., Kaz'mirova I. V. (2020) Sprostuvannya nedostovirnoy informatsiyi: osoblyvosti zakhystu dilovoyi reputatsiyi [Rebuttal of unreliable information: features of protection of

business reputation]. *Yurydychnyy byuletyn*, issue 16, pp. 91-99. URL : <http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2020/16/13.pdf>. [in Ukr.].

9. Pidhorodyns'kyy V. M. Spivvidnoshennya tsyvil'no-pravovoyi vidpovidal'nosti za posyahannya na chest' i hidnist' lyudyny z kryminal'noyu vidpovidal'nistyu [The ratio of civil liability for encroachment on the honor and dignity of a person with criminal liability]. *Aktual'ni problemy derzhavy i prava*. URL : <http://www.apdp.in.ua/v69/26.pdf>. [in Ukr.].

10. Yakovlyev, P. O. (2020) Administratyvna vidpovidal'nist' za poshyryuvannya nepravdyvykh chutok u konteksti zabezpechennya informatsiyoi bezpeky Ukrainy [Administrative responsibility for spreading false rumors in the context of ensuring information security of Ukraine]. *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Yurysprudentsiya*. № 43, pp. 69-72. URL : <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc43/17.pdf>. [in Ukr.].

11. Svitlana Bevz, Oleksandr Tereshchuk, Oleksiy Kravchuk, Valentyna Yehorova, Inna Bodnarchuk and Mykola Danevych, (2021) Confidential Information and the Right to Freedom of Speech. *International Journal of Criminology and Sociology*. № 10, pp. 648-651. URL : <https://www.lifescienceglobal.com/pms/index.php/ijcs/article/view/7253> (E-ISSN: 1929-4409; Scopus).

12. Pro telebachennya ta radiomovlennya [On Television and Radio Broadcasting] : Zakon Ukrainy vid 21.12.1993. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12#Text>. [in Ukr.].

13. Pro drukovani zasoby masovoyi informatsiyi (presu) v Ukraini [On Television and Radio Broadcasting]: Zakon Ukrainy vid 16.11.1992. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12#Text>. [in Ukr.].

14. Pro informatsiyu [On information] : Zakon Ukrainy vid 02.10.1992. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>. [in Ukr.].

15. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennya vid 07.12.1984 [Code of Ukraine on Administrative Offenses of 07.12.1984]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. [in Ukr.].

16. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen' [Unified State Register of Judgment]. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/>. [in Ukr.].

17. Postanova Luts'koho mis'krayonnoho sudu vid 18.05.2020 roku u spravi № 161/6496/20 [Resolution of the Lutsk City District Court of 18.05.2020 in case № 161/6496/20]. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89326040>. [in Ukr.].

18. Postanova Sambirs'koho mis'krayonnoho sudu L'vivskoyi oblasti vid 09.06.2020 roku u spravi № 458/291/20 [Resolution of the Sambir City District Court of the Lviv Region of June 9, 2020 in case № 458/291/20]. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90062395>. [in Ukr.].

19. Postanova Volochys'koho rayonnoho sudu Khmel'nyts'koyi oblasti vid 13.09.2017 roku u spravi № 671/1444/17 [Resolution of the Volochysk District Court of the Khmelnytsky Region of 13 September 2017 in the case № 671/1444/17]. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/71463432>.

20. Postanova Ternopil's'koho mis'krayonnoho sudu Ternopil's'koyi oblasti vid 14.04.2021 roku u spravi № 607/4295/21 [Resolution of the Ternopil City District Court of the Ternopil Region of April 14, 2021 in case № 607/4295/21]. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96613411>. [in Ukr.].

21. Postanova Dniprovs'koho apelyatsiyonnoho sudu vid 18.06.2021 roku u spravi № 188/469/21 [Resolution of the Dniprovsky Court of Appeal of 18.06.2021 in the case № 188/469/21]. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97947882>. [in Ukr.].

22. Postanova Kosivs'koho rayonnoho sudu Ivano-Frankivs'koyi oblasti vid 12.05.2021 roku u spravi № 347/872/21 [Resolution of the Kosiv District Court of the Ivano-Frankivsk Region of 12 May 2021 in case № 347/872/21]. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96817049>. [in Ukr.].

23. Postanova Syevyerodonets'koho mis'koho sudu Luhans'koyi oblasti vid 13.05.2020 roku u spravi № 428/2536/20 [Resolution of the Severodonetsk City Court of the Luhansk Region of 13.05.2020 in case № 428/2536/20]. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89364999>. [in Ukr.].

24. Postanova Drabivs'koho rayonnoho sudu Cherkas'koyi oblasti vid 05.05.2015 roku u spravi № 692/596/15-p [Resolution of the Drabiv District Court of Cherkasy Region of 05.05.2015 in case № 692/596/15-n]. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/43977462>. [in Ukr.].

25. Postanova L'vivskoho apelyatsiyonnoho sudu vid 17.07.2020 roku u spravi № 444/959/20 [Resolution of the Lviv Court of Appeal of 17.07.2020 in case № 444/959/20]. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90562063>. [in Ukr.].

26. Postanova Ivano-Frankivs'koho mis'koho sudu Ivano-Frankivs'koyi oblasti vid 03.03.2021 roku u spravi № 344/875/21 [Resolution of the Ivano-Frankivsk City Court of the Ivano-Frankivsk Region of 03.03.2021 in case № 344/875/21]. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95313791>. [in Ukr.].

27. Postanova Nizhyns'koho mis'krayonnoho sudu Chernihivs'koyi oblasti vid 12 serpnia 2021 roku u spravi № 740/3440/21 [Resolution of the Nizhyn City District Court of the Chernihiv Region of 12 August 2021 in case № 740/3440/21]. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95313791>. [in Ukr.].

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/98973538>. [in Ukr.].

28. Postanova Lubens'koho mis'krayonnoho sudu Poltavs'koyi oblasti vid 22 sichnya 2020 roku u spravi № 539/223/20 [Resolution of the Lubny City District Court of Poltava Region of January 22, 2020 in case № 539/223/20]. Yedynny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87094559>.

29. Postanova Novosanzhars'koho rayonnoho sudu Poltavs'koyi oblasti vid 29 kvitnya 2020 roku u spravi № 542/420/20 [Resolution of the Novosanzharsky District Court of Poltava Region of April 29, 2020 in case № 542/420/20]. Yedynny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89017987>. [in Ukr.].

30. Postanova Chortkivs'koho rayonnoho sudu Ternopil's'koyi oblasti vid 02 lypnya 2021 roku u spravi № 608/1145/21 [Resolution of the Chortkiv District Court of the Ternopil Region of July 2, 2021 in the case № 608/1145/21]. Yedynny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98089663>. [in Ukr.].

31. Postanova Pryluts'koho mis'krayonnoho sudu Chernihivs'koyi oblasti vid 6 zhovtnya 2020 roku u spravi № 742/2916/20 [Resolution of the Pryluky City District Court of the Chernihiv Region of October 6, 2020 in case № 742 / 2916/20]. Yedynny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92312150>. [in Ukr.].

32. Postanova Vynohradivs'koho rayonnoho sudu Zakarpat's'koyi oblasti vid 02 zhovtnya 2018 roku u spravi № 299/2954/18 [Resolution of the Vynohradiv District Court of the Zakarpattia Region of October 2, 2018 in the case № 299/2954/18]. Yedynny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76871478>. [in Ukr.].

33. Postanova Korostyshivs'koho rayonnoho sudu Zhytomyrs'koyi oblasti vid 02 chervnya 2020 roku u spravi № 935/1122/20 [Resolution of the Korostyshiv District Court of the Zhytomyr Region of 2 June 2020 in case № 935/1122/20]. Yedynny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89620605>. [in Ukr.].

34. Postanova Kam'yanets'-Podil's'koho mis'krayonnoho sudu Khmel'nyts'koyi oblasti vid 09 chervnya 2020 roku u spravi № 676/2564/20 [Resolution of the Kamyanets-Podilsky City District Court of the Khmelnytsky Region of June 9, 2020 in case № 676/2564/20]. Yedynny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89691759>. [in Ukr.].

35. Postanova Melitopol's'koho mis'krayonnoho sudu Zaporiz'koyi oblasti vid 04 kvitnya 2017 roku u spravi № 320/2330/17-p [Resolution of the Melitopol City District Court of the Zaporizhia Region of April 4, 2017 in case № 320/2330/17-n]. Yedynny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/65760499>. [in Ukr.].

36. Postanova Ternopil's'koho mis'krayonnoho sudu Ternopil's'koyi oblasti vid 17 travnya 2019 roku u spravi № 607/9100/19 [Resolution of the Ternopil City District Court of the Ternopil region of May 17, 2019 in case № 607 / 9100/19]. Yedynny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81867012>. [in Ukr.].

37. Brzhevs'ka Z.M., Haydur H.I., Anosov A.O. (2018) Vplyv na dostovirnist' informatsiyi yak zahroza dlya informatsiyoho prostoru [Influence on the reliability of information as a threat to the information space]. *Kiberbezpeka: osvita, nauka, tekhnika*. № 2(2), pp. 105-112. URL : <https://csecurity.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/32/73>. [in Ukr.].

38. Pro sudovu praktyku u spravakh pro zakhyst hidnosti ta chesti fizychnoyi osoby, a takozh dilovoyi reputatsiyi fizychnoyi ta yurydychnoyi osoby [On judicial practice in cases of protection of dignity and honor of a natural person, as well as business reputation of a natural and legal person] : Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrayiny № 1 vid 27.02.2009. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09#Text. [in Ukr.].

39. Nastyuk V. Ya. Shchodo rozumynnya hromads'koho porjadku [Regarding the understanding of public order]. URL : https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/6926/1/Nastyk_59-65.pdf. [in Ukr.].

ABSTRACT

Svitlana Bevez, Oksana Samchynska. Application of article 173-1 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses. The purpose of the article is to explore the issue of administrative liability for the dissemination of inaccurate information on social networks.

The methodology includes a comprehensive analysis and generalization of available scientific and theoretical material, case law and the formulation of relevant conclusions and recommendations. Such methods of scientific knowledge were used: terminological, logical-semantic, functional, system-structural and logical-normative.

Article 173-1 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses was considered and investigated. Besides, the court decisions made as a result of consideration of cases initiated under this article were analysed,

It was found that these problems are caused by the definition of the objective side of the offense through a number of evaluation categories such as «false rumors», «panic» and «public order». Besides, it was concluded that the understanding of the concept of «false rumors» and its interpretation in court decisions to modern trends in society and formulated problems with the qualification of acts as such that can cause panic and public disorder. At the same time, it was proposed to replace the definition of the act of «spreading false rumours» with «dissemination of inaccurate information», where inaccurate

information should be understood as any factual information or data that does not correspond to reality, events or phenomena that did not exist or existed, but due to violation of the principles of completeness and accuracy do not correspond to or contradict the actual circumstances that occurred. A proposal is made to add the formation of an idea of the event that is happening, which does not correspond to reality, as one of the qualifying consequences of this offense.

The results of the research can be used as a basis for improving Article 173-1 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses.

Keywords: *inaccurate information, false rumors, social networks, legal regulation, public order, panic.*

УДК 343.84

DOI: 10.31733/2078-3566-2021-6-60-65

Іван БОГАТИРЬОВ[©]
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений діяч науки і техніки України
(Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, м. Рівне, Україна)

Алла ВАСЮК[©]
помічник судді
(Апеляційний суд Чернівецької області,
м. Чернівці, Україна)

СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЗАСУДЖЕНИХ В УКРАЇНІ

У статті з позиції наукової обґрунтованості та практики функціонування установ виконання покарань та пробації розкрито стан дослідження проблем виконання судових рішень щодо засуджених в Україні. Зазначено, що серед напрямів трансформації кримінально-виконавчої системи України в пенітенціарну систему виділено такий її напрям, як посилення захисту прав і свобод засуджених шляхом належного виконання судового рішення відповідно до вимог міжнародних правових актів і зобов'язань нашої держави перед європейським та світовим співтовариством.

Ключові слова: *покарання, дослідження, виконання, судові рішення, місця несвободи, пробація, засуджені.*

Постановка проблеми. Серед напрямів трансформації кримінально-виконавчої системи України в пенітенціарну систему, варто виділити такий її напрям, як посилення захисту прав і свобод засуджених шляхом належного виконання судового рішення відповідно до вимог міжнародних правових актів і зобов'язань нашої держави перед європейським та світовим співтовариством. Зважаючи на те, що проблема дослідження виконання судових рішень щодо засуджених в Україні має свою видову характеристику, а тому їх роль як регулятора суспільних відносин невідносно зростає.

Ця наукова стаття підготовлена в рамках фундаментального дослідження «Кримінально-виконавчі засади виконання судових рішень щодо засуджених в Україні», за трьома напрямками дослідження; 1) науково-методологічні та прикладні засади виконання судових рішень щодо засуджених в Україні; 2) реалізація суб'єктами виконання судових рішень щодо засуджених в Україні; 3) особливості виконання судових рішень щодо засуджених в Україні.

Отже, проблеми виконання судових рішень щодо засуджених в Україні належать до числа малодосліджених в науці кримінально-виконавчого права України. Такий висновок ґрунтується нами, зокрема, на тому, що за роки незалежності України не було захищено жодної кандидатської, не говорячи про докторську дисертації, яка б висвітлювала

© І. Богатирьов, 2021
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-4001-7256>
vanbogatyrov@gmail.com

© А. Васюк, 2021
inbox@cha.court.gov.ua